

цілі діяльності суб'єкта господарювання. Завдяки такому спрямуванню уможливиться більш оперативне та якісне виконання оцінково-аналітичних обчислень і розробка управлінських заходів впливу з метою стабілізації фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел:

1. Бержанір І. А., Улянич Ю. В., Гвоздєй Н. І. Рентабельність як основний показник оцінки діяльності підприємства. *Вісник ХНДАУ*. 2015. № 1. С. 261-265.
2. Гаватюк Л.С., Пілат А.К. Удосконалення системи управління рентабельністю як умова ефективного функціонування підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. №2. С.47-50.
3. Грушко В.І., Пилипченко О.І. Фінансові ризики. Житомир: ЖІТІ, 1998. 188 с.
4. Нескородєв С.М., Грачова О.О. Дослідження сутності управління фінансовими ризиками підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2014. № 47. С. 132-136.
5. Нусів В.Я. Оцінювання ймовірності настання банкрутства підприємства з урахуванням горизонту прогнозування. *Агросвіт*. 2021. №7-8. С.18-25.
6. Островська Г.Й. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 575 с.
7. Полякова О.Ю., Гольцяєва Л.А. Основні засади формування комплексу моделей управління фінансовими ризиками підприємства. *Бізнес-Інформ*. 2013. № 6. С. 106-110.
8. Сова О. Ю., Морозов Є. Ю. Стратегії запобігання банкрутству підприємств у контексті ризик-менеджменту. *Проблеми економіки*. 2021. №1. С. 91-97.
9. Сукрушева Г. О. Причини та наслідки банкрутства вітчизняних підприємств у сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2017. № 9. С. 682-686.
10. Χέρυ Μίντζιμπερϋκ, Μπρούς Άλστραντ και Τζόφελ Λάμπελ. Το σαφάρι της στρατηγικής, (1η έκδοση) Καστανιώτη Α.Ε., Αθήν: ΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ, 2004. 464 σ.
11. Grosch H.R.J. (1953) High Speed Arithmetic: The Digital Computer as a Research Tool. *Journal of the Optical Society of America*, 43, 306-310.

УДК 657.05:004.03

Самборський Олександр Володимирович,

к.е.н., доцент, професор кафедри аудита,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,

м. Київ, Україна

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ОБЛІКУ

Тенденції цифровізації як світової, так і української економіки, вимагають від компаній модернізації системи та механізмів для забезпечення їх конкурентоспроможності та вдосконалення систем управління з переформатуванням бізнес-активності та бізнес-процесів. Інформаційна система, яка таким чином служить для визначення напрямків її модернізації шляхом впровадження цифрових технологій, таких як електронний обмін даними, стандартизована мова формату фінансової звітності, BigData, Інтернет торгівля, роботизація процесів, штучний інтелект, хмарні технології, блокчейн.

Напрямами впровадження та розвитку цифровізації бухгалтерського обліку компаній є зміни системи бухгалтерського обліку в частині її методичних елементів. Застосування нових цифрових форм «Активи, пасиви та капітал» потребують підвищення кваліфікації відповідно до вимог до цифрових компетенцій бухгалтерського персоналу [1].

Огляд сучасних досліджень показує, що цифровізація має важливі наслідки для бухгалтерського обліку та звітності в таких основних напрямках: створення даних та інформації, споживання цих даних та їх вплив на економіку та суспільство. Використання інформаційно-телекомунікаційних технологій у всіх сферах соціально-економічної діяльності, дозволяє інтегрувати технології і усуває кордони між фізичними, цифровими і біологічними системами, сприяє поширенню товарів і розвитку сфери послуг за допомогою цифрового обміну інформацією та онлайн-торгівлі. Варто зазначити, що, окрім ідентифікації цифрових даних як об'єкта обліку, є низка не менш складних облікових проблем, пов'язаних з їх використанням. Вони стосуються різних сторін господарської діяльності, зокрема віддаленого підходу в реалізації товарів і послуг, розширення їхніх меж, виникнення нових видів розрахунків тощо. Ще одним наслідком цифровізації є те, що загалом сучасний економічний розвиток, в тому числі в сфері торгівлі, характеризується чіткими глобалізаційними рисами та розвитком міждержавних бізнесових відносин [2, 3].

Дослідження проведенне Kornchai Phornlaphatrachakorn, Khajit Na Kalasindhu за даними 313 фірм Тайланда засвідчило що цифровий облік є ключовим фактором, який визначає якість фінансової звітності ($b = 0,45$, $p < 0,01$), корисність облікової інформації ($b = 0,43$, $p < 0,01$) та ефективність стратегічних рішень ($b = 0,26$, $p < 0,06$). У існуючій літературі цифровий облік означає зберігання, формування, передачу та представлення облікових даних в електронному форматі (Трошані та ін., 2019). Бухгалтерський облік у цифровому форматі зменшує час обробки кожної транзакції, підвищує оперативність наданих даних, якість та ведення всіх видів фінансових звітів. Цифрова трансформація дозволяє компаніям конкурувати краще в економічному середовищі, яке змінюється у відповідь на розвиток технологій. Цифрова трансформація надає цінну можливість для бізнес-функції притаманних підприємству, таких як фінанси та кадри, відійти від ручних процесів до автоматизації ключових сфер, дозволяючи зосередитися на більш широких можливостях для аналізу бізнес процесів та управління бізнесом [4,5].

Цифрові технології, від веб-сайтів і соціальних мереж до хмар, штучного інтелекту та підключених пристроїв, призвели до «датафікації» (Moll, J., 2019) нашого суспільства. Тому, цифровізація в державному секторі була проголошена як спосіб не тільки покращити послуги, але й покращити доступність до відкритих даних, а також кращу взаємодію з іншими суб'єктами. Всі ці особливості, як очікується, зміцнить процес прийняття рішень, прозорість, підзвітність і відносини між суспільством і державою.

У державному секторі результативність та підзвітність за своєю сутністю є багатограними процесом. Це вимагає врахування та збалансування множинних

інтересів всіх сторін суспільства, які відображають співіснування множинних раціональностей. Враховуючи, що бухгалтерський облік традиційно сприймався як інформаційний засіб підтримки принципів ефективності державності, представництва та справедливості, а не тільки результативності та економії, наслідки цифровізація підзвітності та обліку може бути ще більш широкомасштабною та значною. Ці наслідки можуть мати значення не лише для державних менеджерів, політиків та бухгалтерів, але й для громадян і демократичного функціонування суспільств. Так як цифровізація може використовуватись в напрямку діалогічного інструменту обліку, створювати простір для зацікавлених сторін, які зазвичай ігноруються традиційними інструментами бухгалтерського обліку, і дозволить політикам і державним менеджерам розглядати різноманітні суперечливі цілі та цінності, засновані на множинності суспільства та населення [6].

Цифровий формат може значно підвищити продуктивність праці так як потрібні данні можна ввести або витягнути за декілька хвилин. Інформацію яка раніше зберігалась в паперовому форматі, тепер можна легко переглядати, аналізувати та сортувати в електронному вигляді для створення точних звітів.

Перехід підприємств на цифровий формат, потребує поінформованості працівників про важливість, необхідність та переваги застосування цифрових технологій. В свою чергу це вимагає від працівників отримання необхідних компетентностей та навиків роботи з новими технологіями, яке можливе за умови постійного підвищення рівня знань та умінь в цій сфері. Так само керівники повинні заохочувати своїх співробітників вивчати та розуміти концепції цифрового обліку.

Список використаних джерел:

1. *Izmailov, Yaroslav I and Pilevych, Dmytro and Shevtsiv, Liubov and Petlenko, Yuliia and Driha, Olha and Lagun, Antonina, Information Systems and Technologies in Accounting and Taxation as a Means of Integration into the Digital Economy (March 12, 2020). International Journal of Management (IJM), 11 (2), 2020, pp. 122–131., Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3553109>*
2. *Agostino, D., Saliterer, I., & Steccolini, I. (2021). Digitalization, accounting and accountability: A literature review and reflections on future research in public services. Financial Accountability & Management, 1–25. <https://doi.org/10.1111/faam.12301>*
3. *Khorunzhak, N.M. and Lukanovska, I.R. (2019), “Accounting in the digital economy: problems and prospects”, Prychornomorski ekonomichni studii, Issue 45, pp. 175-179.*
4. *Kornchai PHORNLAPHATRACHAKORN, Khajit NA KALASINDHU Digital Accounting, Financial Reporting Quality and Digital Transformation: Evidence from Thai Listed Firms / Journal of Asian Finance, Economics and Business Vol 8 No 8 (2021) 0409–0419, p 409-419.*
5. *Moll, J., & Yigitbasioglu, O. (2019). The role of internet-related technologies in shaping the work of accountants: New directions for accounting research// The British Accounting Review, 51(6), 1–20.*
6. *Alnoor Bhimani (2020). Digital data and management accounting: why we need to rethink research methods/ Journal of Management Control (2020) 31:9–23, p.9-23. <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs00187-020-00295-z>*